

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 35
van **YASMINE KHERBACHE**
datum: 12 oktober 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Werkzoekende 55-plussers - Persoonlijke begeleiding

De cijferdiscussie rond de uitstroom naar werk van werkzoekenden 55+ van de afgelopen weken heeft ons vooral geleerd dat, zelfs voor nieuwe werkzoekenden, de kans op uitstroom naar werk voor hen bescheiden is.

Maar voor mensen uit die leeftijdsgroep die reeds enige - vaak lange - tijd werkzoekend zijn, is de kans quasi nihil. Nochtans gaat het om een gigantische groep die als werkzoekende bij de VDAB is ingeschreven en geregistreerd. Zo zijn bijna 17.000 mensen tussen 55 en 59 jaar en bijna 9.500 van 60 jaar of ouder al minstens twee jaar tevergeefs op zoek naar werk.

Zie detail hieronder.

	55 59	t/m >=60
2-3 jaar	3151	1093
3-4 jaar	2300	1040
4-5 jaar	2069	1009
>5 jaar	9280	6341

Ik kan me niet van de indruk ontdoen, en dat geldt trouwens voor de benadering van àlle langdurig werkzoekenden, dat enige interventie die naar deze werkzoekenden gebeurt, het gevolg is van wijzigingen aan de federale regelgeving op de beschikbaarheid en de controle daarvan, waarvan de toepassing gewestbevoegdheid is geworden.

Zowel de minister als VDAB erkennen dat een groot deel van hen jarenlang niet meer is ingeschat of enige vorm van dienstverlening heeft gekregen.

Tijdens de commissiezitting van 28 september verwees de minister naar het gegeven dat toen hij minister van Werk werd de leeftijd voor beschikbaarheid op 52 jaar lag en dat mensen die toen een vrijstelling hebben gekregen, na al die jaren nog moeilijk

activeerbaar zijn. Sindsdien werd zowel de leeftijdsvereiste als de loopbaanvereiste voor de zogenaamde 'grote vrijstelling' meermaals en stapsgewijs opgetrokken. Ook tijdens vorige legislatuur.

Ongetwijfeld zullen er dus een pak mensen in die groepen zitten die zich beschikbaar moesten houden en geen vrijstelling genoten (en ook toen dus minstens passief beschikbaar moesten zijn en dus moesten ingaan op een aanbod vanwege VDAB).

Tijdens vermelde commissiezitting zei de minister eveneens dat VDAB nu een screening heeft gedaan van (78%) van de langdurig werkzoekenden en een inschatting heeft gemaakt van hun nood aan begeleiding op maat.

Uiteraard zou het nuttig zijn indien de commissieleden een inzicht konden krijgen van de resultaten daarvan.

1. Hoe is de verdeling van de beschikbaarheid (type) van respectievelijk de 55-59 en 60>-jarige werkzoekenden volgens hun duurtijd van werkzoekendheid? Meer specifiek hoeveel (en hun respectievelijk aandeel) er nog actief respectievelijk aangepast beschikbaar moeten zijn.
2. Voor welk aandeel van respectievelijk de 55-59 en 60+ers die nog actief of aangepast beschikbaar dienen te zijn, werd ingeschat dat zij nood hebben aan persoonlijke dienstverlening?
3. Welk aandeel van hen heeft tijdens het vorige jaar geen vorm van persoonlijke dienstverlening genoten.

Welk aandeel heeft dat tijdens de afgelopen twee jaar niet genoten?

4. Voor welk aandeel waarvan de nood aan persoonlijke dienstverlening is vastgesteld, is er al een vorm van persoonlijke dienstverlening opgestart? Beschikt VDAB en zijn partners momenteel over de capaciteit om binnen een redelijke termijn die dienstverlening aan te bieden? Zo niet, op basis van welke criteria zullen er toewijzingen gebeuren?
5. Tijdens de zitting van 28 september verwees de minister naar netwerk-events en on-line sollicitatiecoaching voor werkzoekende 55+ers. Hoewel ik het nut hiervan niet wil minimaliseren, denk ik toch dat deze mensen vooral behoefte hebben aan direct contact met een bemiddelaar aan wie zij zonder schroom hun kunnen maar ook hun niet kunnen, melden om er samen aan te werken. Voor het bereik van NEET's (not in education, employment or training) werd een beperkt project van 'dedicated bemiddelaars' gestart, waarbij éénzelfde bemiddelaar de werkzoekende systematisch bijstaat.

Is de minister van mening dat er voor langdurig werkzoekenden gelijkaardige initiatieven zouden moeten bestaan?

ANTWOORD

op vraag nr. 35 van 12 oktober 2017

van **YASMINE KHERBACHE**

1. Eind september 2017 waren er in totaal 38.232 niet-werkende werkzoekenden 55+'ers die actief of aangepast beschikbaar zijn.

BESCHIKBAARHEID	55-59	60+	Eindtotaal
Aangepast beschikbaar (oudere werkzoekende)	724	12208	12932
Actief beschikbaar	25267	33	25300
Eindtotaal	25991	12241	38232

- 2-4. Het akkoord 'Samen op de Bres voor 50+' tussen minister Vandenbroucke en de sociale partners uit oktober 2008 dat vandaag nog altijd het beleid naar 55-plussers vorm geeft, legde de focus van het beleid zeer sterk op de nieuwe werkzoekenden. Dit maakt dat, zoals u ook aanhaalt, ik heb vastgesteld dat er een grote groep langdurig werkzoekende 55-plussers bestaat, die altijd buiten de activerende aanpak van VDAB is gebleven. Ik heb dus de opdracht gegeven om ook deze groep uit te nodigen en te kijken op welke manier ook deze zeer kwetsbare groep opnieuw op de arbeidsmarkt gelanceerd kan worden. De discussies met de sociale partners over de nieuwe dienstverlening voor 55-plussers hebben ervoor gezorgd dat deze aanpak later is gestart dan gepland. Deze oefening is nog niet voltooid en deze groep is nog niet volledig ingeschat, al slinkt de groep die nog niet ingeschat werd maand na maand.

Het is echter niet zo dat er enkel interventies zijn naar 55-plussers toe omwille van de overgehevelde controleopdracht. Ik vind het belangrijk dat ook voor 55-plussers de nood aan dienstverlening zo snel mogelijk wordt ingeschat. We weten immers dat 1 op 3 nieuwe werkzoekende 55-plussers snel opnieuw werk vindt, maar 2 op 3 het zeer moeilijk hebben om opnieuw aan de slag te gaan en vaak langdurig werkzoekend worden.

Daarom heeft VDAB er kort voor de zomer voor gekozen om ook voor werkzoekende 55-plussers, net zoals jongeren, binnen de eerste drie maanden van de werkloosheid de nood aan dienstverlening in te schatten. Deze aanpak is nog maar recent opgestart en is veel pro-actiever dan de controleopdracht voorschrijft.

VDAB bepaalt dus zo snel mogelijk na de start van de werkloosheid welke dienstverlening er nodig is. De doelstelling is om door een gedegen inschatting de werkzoekenden zo snel mogelijk na instroom in de werkloosheid de juiste mate van begeleiding aan te bieden. Werkzoekenden waarvan ingeschat wordt dat ze arbeidsmarktklaar zijn en zelf hun stappen op de arbeidsmarkt kunnen zetten krijgen toegang tot de gegarandeerde dienstverlening van VDAB (vacaturebank, gebruik Mijn Loopbaan, website-vdab, ...). Deze zelfredzaamheid is echter geen statisch gegeven. Werkzoekenden die nodige sollicitatie-vaardigheden hebben en een realistisch jobdoelwit krijgen de kans om zelf de nodige stappen te zetten op de arbeidsmarkt. Sowieso worden zij door VDAB in begeleiding genomen na ten laatste 8 maanden om het sollicitatie-proces verder te ondersteunen, tenzij de bemiddelaar inschat dat het sollicitatie-proces zelfstandig verder gezet kan worden.

Tijdens een gesprek wordt ingeschat of de werkzoekende momenteel nood heeft aan persoonlijke dienstverlening. Voor dit gesprek heeft hij op moment van inschrijving al het digitaal startpakket doorgestuurd gekregen met de nodige informatie over de arbeidsmarkt en solliciteren, afgestemd op de leeftijd en de geldende werkloosheidsreglementering.

Nood aan persoonlijke dienstverlening kan op elk moment van een begeleiding toegekend worden. Inschatting gebeurt in elke fase van het bemiddelingstraject. Natuurlijk kan ook de werkzoekende 55+'er op elk moment aan VDAB vragen om toch de persoonlijke dienstverlening op te starten.

Eind september 2017 zaten 12.954 niet-werkende werkzoekenden 55+'ers ingeschreven bij VDAB in een persoonlijke dienstverlening.

Leeftijd	55-59	60+	Eindtotaal
totaalgroep	25991	12241	38232
persoonlijke dienstverlening	10122	2832	12954
% persoonlijke dienstverlening	38,94%	23,14%	33,88%

Er zijn verschillende redenen waarom een deel van de werkzoekende 55-plussers op dit moment geen persoonlijke dienstverlening krijgt.

Zelfredzaam	10234
Nog geen dienstverlening bepaald	7724
waarvan < 1 jaar werkzoekend	3688
waarvan tussen 1-2 jaar werkzoekend	744
waarvan 2 jaar of langer werkzoekend	3292
Nood aan persoonlijke dienstverlening maar in wacht gezien de beperkte capaciteit	2930
Dienstverlening (momenteel) niet mogelijk gezien de randvoorwaarden	4390

Deze cijfers omvatten zowel nieuw ingeschreven werkzoekenden als de historische reserve aan werkzoekenden. Dit verklaart deels het hoge aantal kortdurig werkzoekenden waarvoor de nood aan dienstverlening nog niet werd bepaald. In deze cijfers zitten immers ook duizenden werkzoekenden die in september 2017 werkzoekend werden en waarvoor er eind september nog geen eerste gesprek is geweest.

Dat de inschatting nu veel vroeger gebeurt dan vroeger, verklaart ook het hoge aantal zelfredzamen. Veel nieuwe werkzoekende 55-plussers beschikken over de juiste motivatie en competenties voor de arbeidsmarkt en zoeken ook op de juiste manier naar werk. Jammer genoeg is dat voor een 55-plusser niet altijd een garantie op een succesvolle zoektocht naar werk en blijft hun leeftijd nog te vaak een obstakel. Zoals eerder aangegeven worden deze werkzoekenden dan uiteindelijk wel opgenomen in persoonlijke dienstverlening.

De grote groep langdurig tot zeer langdurig werkzoekenden verklaart ook het aantal werkzoekenden waarvoor dienstverlening niet mogelijk is gezien de randvoorwaarden. Tussen deze langdurige werkzoekenden zitten ook werkzoekenden die kampen met niet arbeidsmarktgerelateerde problemen zoals verslaving of mentale problemen waardoor de zoektocht naar werk nu niet mogelijk is.

Als we terugkijken wie in het laatste jaar geen persoonlijke dienstverlening gehad heeft en minstens 1 jaar werkzoekend was, komen we op een aantal van 14.105.

Kijken we 2 jaar terug naar wie minstens 2 jaar werkzoekend was, komen we op 10.514. Uiteraard moeten we ook hier rekening houden dat de herinschatting van de langdurig werkzoekenden pas vanaf oktober 2016 kon beginnen.

5. Uit de ervaring op het terrein merken we dat er onterecht wel degelijk heel wat vooroordelen bestaan over de groep 55-plussers. Met als gevolg dat er een zekere terughoudendheid bestaat bij werkgevers om deze groep aan te werven. Dat staat vaak in schril contrast met de motivatie en het enthousiasme die werkzoekende 55-plussers elke dag opnieuw naar boven halen om hun zoektocht naar werk verder te zetten.

We leren ook uit de praktijk dat het netwerken een belangrijke hefboom is voor deze groep om aan een job te geraken. Echter van zodra je werkzoekend wordt beginnen die netwerken al snel uit te doven. Daarom werd er, vanaf de implementatie van het akkoord 'Samen op de Bres voor 50+' de 50+clubs georganiseerd waarbinnen ze hun ervaringen konden delen. Vandaag geeft VDAB de werkzoekenden 55-plussers zelf de tools in handen om een eigen netwerkevent te organiseren. Dit biedt hen de mogelijkheid om van elkaar te leren maar ook zichzelf in de kijker te zetten ten aanzien van vele werkgevers.

De netwerkevents 'Op talent staat geen leeftijd' worden afgerond begin november 2017. De organisatie van deze netwerkevents gebeurt voor en door werkzoekenden 55+'ers. Dit geeft hen de kans om een netwerk uit te bouwen en de eigen competenties te versterken en in de kijker te zetten.

Het is bijgevolg niet mogelijk om vandaag al een evaluatie te maken. VDAB ontvangt wel reeds positieve feedback.

Door de persaandacht en de gerichte aanpak van de werkzoekenden bij het event wordt de meerwaarde van de aanwerving van 55+'ers nog eens ruim onder de aandacht gebracht, ook bij werkgevers.

In de netwerkevents zijn ook mensen betrokken die langdurig werkzoekend zijn.

De online sollicitatie-coaching wordt eind 2017 geëvalueerd.

VDAB gelooft in een heldere mix van goede dienstverlening. Het op maat werken laat toe dat er is ondersteuning op afstand is, en voor wie het nodig heeft is er een goede persoonlijke bemiddelaar. Waar nodig zijn regionale samenwerkingsverbanden aangegaan om een aanbod op maat van de werkzoekende 55+'er te voorzien. Werkzoekende 55+'ers kunnen eveneens genieten van het ruime aanbod van reguliere ondersteuning dat VDAB voorziet.